

„Danferen“

et halvgenlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika, udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

„Danferen“ udkommer hver Tirsdag og Fredag.

Pris pr. Aargang i De Forenede Stater \$1.50; til Udlandet \$2.00.

Bladet betales i Forud. Bestilling, Bestaling, Adressforandring og alt andet angaaende Bladet adresseres:

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebr.

Redaktør: A. W. Andersen. Alle Indsendelser adresseres: Danferen, Blair, Nebr.

Entered at the Post Office at Blair, Neb., as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

„Danferen“

Hvis sendt til Subskribenter, indtil udflytellig Ophævelse modtages af Udgiverne og al Gæld er betalt, i Overensstemmelse med De Forenede Staters Postlove.

Naar Leserne henvender sig til Folk, der avetterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysninger om det avetterede, bedes de altid omtale, at de faa Kærhedsbrev i dette Blad. Det vil være gensidig Nytte.

Din Raade er mig nok.

Geld den Mand, som kan sætte ind Et Fond af Guds Raades Kræfter Og føle sig sikret, men fremlyst Sind, At Hjerten vokser derefter.

Drafsed end Verler ned i dit Støb, Og arved du Jordens Skatte — En eneste Krumme af Raadens Brød

De tunde dog ej erstatte.

Saa mangt et Liv sit vel fejl Beslut Og fegned i Uvejstrængsel. Hvis ikke Guds Raade til Lods du fit,

Du haaned i Dødens Fængsel.

Gud, jøgs din Raade om Livets Daad,

Lad mig kun kæmpe og lide; Men giv mig den Lykke i Raadens Daad

Frem mod Uvejret at stride.

Blev saa min Kamp imod stormende Hav

En Kamp, som gav Kræfter og Helse —

Min sejrende Baad fra den daade Daad

End flere i Haad kunde frelse.

Til Abonnenterne

paa vore Blade.

Vor Forretningsfører har i Dag meddelt mig følgende Oplysninger med Hensyn til udestaaende Bæls paa vore fire Samfund-Blade. Dette Overblik ser saadan ud:

Paa „Danferen“ er udestaaende \$586,37.

Paa „Kirkebladet“ \$1958,23.

Paa „Børnebladet“ \$778,11.

Paa „De unges Blad“ \$226,40.

Disse Bæls udgør en samlet Sum af \$8919,11 Cents. Herfor kommer udestaaende for Bøger mindst \$4000, foruden en hel Del Bøger, som er ude paa Kommission. Vort Forlags-hus har faalebes et Tilgodehavende for Næstskiftet af \$12919,11 Cents, alt i en Hæftelse af fmaa Bæls.

At sende Krævedbrede ud til hver enkelt Skyldner af disse mange Bæls, som nu vil blive gjort i disse Dage, vil koste Huset mindst \$200.

Samfundet har valgt en Direktion af 7 Mand til at baretage vor betydningsfulde Literaturmission og Huset's Interesser i det hele taget og som sidste Instance „Board of Trustees“ eller Kirkeraadet. Det er os en alvorlig Samvittighedsag at udsætte dette som alle andre Hærs med Trofast og Retfærdighed baade for Gud og Mennesker.

Som enhver islaad os ved, er Huset's i en betydelig Gæld; men den kan Huset bære og reducere Nar efter Nar paa det Vilkaar, at enhver (det er kun simpel Menneskeligt), betaler sin Skyld til Forlags-huset.

At dette elastiske Kredit-system ikke, hverken for Huset's eller Samfundets Skyld kan fortsætte, maa være indlysende for alle. Ingen Forretning i Verden kan bestaa ved blot at sende Bærs ud og „inget Indkomme“ faa derfor. Det er derfor vor alvorlige og bestemte Hensendelse til alle, som staa i Skyld el-

ler Gæld til „Danish Luth. Publ. House“, enten for Blade eller Bøger, at I ufortøvet nu i indevarende April Maaned indsende, hvad I ere skyldige til Huset; thi Huset's Regnskaber skal opgøres omkring ved første Maj.

For Besparelseres Skyld ved Pengesforfendelse henlede vi Venners Opmærksomhed paa, at Præsterne rundt om i Menighederne og paa Missionspladser, saa tør vi vente, med Beredvillighed ville tage mod færre eller flere Bæls og hurtigst muligt sende dem til Forlags-huset.

Vi haabe, at denne Hensendelse, som Ansvaret i vor betroede Stilling tvinge os til at udfænde, maa i Kærlighed og Handling straks blive taget til Følge.

I broderlig Frødsdigbed

G. B. Christiansen.

Religions-Kongresser.

For kort Tid siden læste man i København'ske Blade en Annonce af et ret ejendommeligt Indhold. Det var en Betændigelse om fire Møder, ved hvilke det fælles Emne stulde være: „Min Religion og min Livsanskuelse“. Ved det første stulde der holdes Foredrag af en romersk-katolsk Præst, ved det andet af en jødisk Rabbiner, ved det tredje af en Ayrationalist eller Unitarier. Maaste har de første af disse Møder allerede fundet Sted, naar Leserne faar nærværende Linier i Hænde, og man vil i saa Fald kunne have en Foretælling om, hvorvidt de har kunnet famle Folk, og hvad Virkning de har udøvet. Men selve denne Tante: faalebes at lade fire forskellige Livsanskuelser møde frem til Styre-prøve, er i hvert Fald ganske ejendommeligt og slet ikke ueffen. Vi stulde maa man sige, at Vidnesbyrdet om en religiøs Livsanskuelses Værdi og Væretkraft bedst faas gennem den Betændelse, som dens Tilhængere af-lægger i deres Liv, men ogsaa dette: at faa Lejlighed til at afveje de forskellige Livsanskuelser mod hveand- re, faalebes som ved ovenomtalte Møder, kan have sin Betænding.

Det er altfaa en Styre-prøve, der her tilføjtes, en Styre-prøve, der i Tilhørernes Sind skal fremkalde en Sammenligning, som saa atter stulde de resultere i et Valg af den bedste blandt de forskellige Livsanskuelser. Noget helt andet vilde det være, dersom man med en saadan Rætte Foredrag vilde tilføjte, hvad man kunne kalde „Religionsbladeri“, idet man nemlig gik ud fra, at ingen Religion indeholder den fulde Sandhed, men hver af dem kun Sandheds Momenter, og at det nu ved Sammenligningen galdt om at udfille disse Sandhedsmomenter, forene dem og faalebes komme til den absolute Sandhed. Noget saadant kunde i alt Fald Kristendommen aldrig ind-lade sig paa. Thi Kristendommen kræver — og maa for sit Vedkom-mende kræve — Eneplassen som den absolute Sandhed, saa overfor Religioner som Jødedom og Ayrationalisme vilde den aldrig kunne ind-gaa paa at lade sig berigige eller supplere. Et andet er, at den evan-gelisk-lutherse Lære meget vel kan erende, at den ikke er ufejlbar, og derfor ogsaa modtage Korrektiver f. Eks. fra romersk-katolsk Side. Her er det ikke to Religioner, men to Læreformer, der staa overfor hveand, og derfor kan de lære af hinanden.

Hvor forfæstligt nu end altfaa alt „Religionsbladeri“ maa være fra et kristeligt Synspunkt, saa har det dog ikke desto mindre sine begejstrede Tilhængere i vore Dage saavel som i Oldtiden. Man har jo „sammen-liggende Sprogvidenskab“, hvor det for Videnskabsmændene gaar ud paa at finde Roden til alle Ord i de forskellige Sprog samt efterspore de Udvikl og Betegnelser, der gaar igen i alle Folkeslags Tungemaal. Man har ogsaa en „sammenliggende Religionsvidenskab“, gennem hvis Forskninger mange i vore Dage mener at kunne naa frem til „de Bæls Sten“, den fuldtomme Sandhed. I Aaret 1893, da man i Chicago aabnede den store Verdensudstilling „At Columbus's Minde“, blev der ogsaa afholdt en „Udfilling“ af alle Religionsformer paa hele Jorden. Det var en Tilhænger af Sveden-borgs Lære, Amerikaneren Abbot Binney, der udfangede Tanken om

dette Foretagende, og hans Tante var i Sandhed ægte amerikaner. Ligeformt der ved Verdensudstillingen stulde holdes Reue over alle Tidens materielle Fremstribt, faaledes vilde Mr. Binney ogsaa, at der stulde holdes Reue over de aandelige. Til den Ende holdtes der under Udfillingen Kongresser for alle mulige videnskabelige, æstetiske, finansielle, politiske, pædagogiske og andre Spørgsmaal, ialt 1245 Sammenkomster med 5974 Talere og en Tilhørerskare paa mere end 3 Million. Men Religionskongressen var dog Midtpunktet. Om denne er der udgivet to magtige Bind, der indbefatter, om end i fortorret Form, alle de Talere, der blev holdte paa Religionskongressen, samt en Redegørelse for Forhandlingerne Gang. 10 store Religioner med deres mangfoldige Aflygninger var her repræsenterede af nogle af deres mest fremragende Talsmænd. Sammen med Mr. Binney havde en Unitarier, en Presbyterianer, en Baptist, en Methodist, en Ayrater, en Lutheraner, en epistopal Biskop, en romersk-katolsk Erkebiskop og en Jøde under-tænget Indbydelsen til Kongressen. Den presbyterianske Præst Barrows var Formand for Organisationskomiteen, og allerede Aaret i Forvejen var der udsendt omtrent 40,000 Indbydelse til alle Verdens Hjørner. Nogle af Svarene var begejstrede, andre afviste Tanken som „et Forsøg paa at bygge et nyt Babelstøt“. Det var den 11. September 1893, at Religionskongressen aabnedes i Instituttet for de skone Kunster i Avenue Michigan nær ved Søen af samme Navn. Spilten Kampfor-samlng. Ægte amerikaner! — Om-trent 7000 Mennesker spilde det store Rum i den magtige Columbus Hall og paa Pladformene havde 168 Delegerede fra alle Verdens Egne Plads. Lad os en Gang høre, hvilke Religioner, der her var repræsenterede! Her var Confucius's Dyr-tære, Tilhængere af Taoismen, Buddhis-men, Jantuismen, Brahma So-mabi, Muhamedanismen, Jødedommen, græsk og romersk Katholicisme, de forskellige protestantiske Sam-fund, den armeniske Kirke, Agnosticismen d. e. den Religion, der hævder, at man „intet ved“, samt endnu flere, og fra Parisiens Side var der sendt to religiøse Afhandlinger.

Da der var kommen nogenlunde Ro over den brukende Foramlng, rejste Præsidenten Mr. Binney sig og opfordrede de tilstedeværende til at synge Salme 100: „Al Verden raabe med Glæde for Herren“, i Charles Wesley's Bearbejdelse. Begejstrede Deltagere stiftede det som overordentlig gridenbe, da Buddhisister og Confucianere, Brahminere og Muhamedanere, Kristne og Jøder, ifemte denne Lovsang, „alle baarne af den Jælske, at de dog trods alle Fortælle var Brødre og Søstre for Gud“ (!). Da Kampegelet tav, traadte den romersk-katolske Erkebiskop af Baltimore, Kardinal Gibbons, frem, gjorde Korsets Tegns og bad Jæder-vor, „og alle bad med“. Nu tog Præsidentens Ordet. Han fortæller, at man her var kommen sammen, ikke for at omvende hveand, men for at fremsætte hver sin Overbevisning til Underjægselse og Vædsættelse, ikke for at anlægge, men tiltenbegive, ikke for at beslutte, men overlægge, ikke for at stifte Hug, men undersøge, ikke for at forkyrre, men opbygge, ikke for at afbilde den ene Religion mod den anden, men for at sam-le alle Religioner imod Irreligiositet, og tillige bringe de forskellige Religioners Vædsættelse til anerkendelse hveand, saa at Religioner forskelliges heretter blev en Umliggelse. Han sluttede faaledes: „Paa denne Dag opgaar der en ny Tids Sol over Jorden, en Sol, der bebuder religiøs Fred og Fremstribt, idet den forjager de mørke Taager, som Partikampene har fremkaldt. Paa denne Dag springer en ny Blomst ud i den religiøse Tænkning's Have, opfyldende Luften med sin herlige Duglugt. Paa denne Dag er et nyt Brøderkab født til Verden, idet det fremmer for det menneskelige Fremstribt, til Hjælp ved Ophæggelsen af Guds Rige i Menneskenes Hjerter, det er i Religionernes Brøderkab.“

Kongressen varede i alt i fem Uger, og en Mængde Talere havde Ordet. Gennem alle Foredragene gik en varm Overbevisning om den vidtrækkende Betydning, som denne mærkelige „Udfilling“ af Verdens Religioner mentes at stulle faa. Snart udtaltes det, at de forskellige Religioners Befænder nu maatte se paa hveand som Brødre, snart, at de nu maatte kunne „arbejde i Fællesskab“. Heldigvis manglede det da heller ikke paa Udtalelser fra kristelig Side om, at det netop ved et saadant Møde maatte blive aabenbart, at Krijsendommen var Fuldbædselsen af alt det øvrige, der i sig selv kun var Tilbæls til Sandheden. Dette faa man bl. a. stadfæstet derved, at det var vor Herres Jesu Kristi egen Ven, der blev Fællesskabens Ved Mødet, og at ikke en eneste Røst hævdede sig til nogen Slags Kritik af Jesus af Nazareth's Person eller Vednet, en Skæbne, som ellers ingen anden Religionsstifter kunde glæde sig ved.

Efter at Kongressen var sluttet, udgav Barrows, som allerede omtalt, en udførlig Beretning om alle Forhandlingerne og Talerne. Denne Beretning er bl. a. oversat paa Svensk. I øvrigt er den spredt i 30,000 Eksemplarer over hele Verden, og til den sluttede sig en Uendelighed af Korrespondancer og mindre Skrifter. Et kvindeligt Medlem af Kongregationalisternes Menighed i Chicago, som tillige var ivrig Be-runderinde af Svedenborg, Mrs. Caroline Haffell, skænkede straks Universitetet i Chicago 20,000 Dollars til Oprettelse af en Docentpost for „sammenliggende Religionsvidenskab“ og 100,000 Dollars til et orientalt Museum, som det, der ved sine Samlinger af østerlandske Antikviteter stulde sætte Forskningerne over de oprindelige Religioner. Senere fæjedes kun endnu en tredje Gave til, nemlig et Legat paa 20,000 Dollars, for hvilket der i Kalkutta eller et andet Midtpunkt for Hinduismen stulde oprettes en Læreskole eller holdes Forelæsninger til Vejledning af Kristenendommens Forhold til de andre Religioner. I Chicago blev der i Maj 1894 af Unitarier, Universitetslærer og Reformjæder holdt en „freligios Sammenlutning“, og til det samme Maal virker en „inter-denominational Komite“. Denne Komites Præsident er Rektoren ved Colby Universitetet i Maine, Professor George Whisman. Endvidere har en Dr. Paul Carus grundet en Forening, der skal virke for Fortættelsen af Religionskongressens Virksomhed. Denne Forenings Navn er Parlament of Religions Extension. Og man besluttede straks at afholde en lignende Religionskongres som den i Chicago ved Udfillingen i Paris 1900. Dog har intet senere Foretagende af denne Art tildraget sig en saadan Opmærksomhed som hin storlaeude første Begyndelse i Chicago.

Dersom nu hele denne Bevægelse kun gik ud paa, som ovenfor sagt, at ville lade de forskellige Religioner mødes, for hver for sig at godtgøre deres indre Værd og Holdbarhed, da var der intet at sige hertil; det maatte oven i Købet talbes en god Tanke. Men af det oven for udfillede vil det tilstrækkelig klart fremgaa, at Fantasierne om, hvad der træffende er blevet faldt „at bygge et nyt Babelstøt“, ikke har funnet holdes ude. Sværmeriet for om muligt at lave „en stor Fællesreligion“, en Tro, hvori den hele Verden skal kunne mødes, stifter dog atter og atter sit Hoved frem. Og herimod maa vi fra Kristenendommens Side neblægge en bestemt Protest. Det er Kristenendommens Forbring — man forarges saa over den, om man vil, — at indtage Pladsen som den absolute Sandhed. Kristenendommen taaler ingen anden Religion over sig, ingen ved sin Side. Vel kan den indrømme, at der i de mange, mange andre Religioner findes større eller mindre Sandhedsglimt, mere eller mindre fuldtomme Brudstykker af Sandheden; men den kræver for sit eget Vedkommende Eneret paa at eje det fuldtomme, og det i en Form og Fylde, saa at der absolut ikke nogen Sinde — som „Udbillingslærens“ Tilhængere mener — kan ventes nogen fuldtommere Substændelse. Vel er det saa, at de forskellige kristne Samfund kan lære af hveand, baade i Henseende til Lære og Liv, men af de Religioner, der intet kender til Jesus Kristus, kan Kristenendommen absolut intet lære. Derfor

vil det gaa med hint nyt „Babelstøt“ som det git med det gamle. Herren vil ødelægge al usand Sammenblanding og al falsk Enhedsstræben.

Om Dannelsen. Sonja. Vi sad en Sommerestermiddag ved den Tid, hvor Stykkerne bliver lange, og man taaler at se Solen lige i Øjnene, i en gammel, jydsk Præstegaards have og talte om at omgaa Mennesker.

SCANDIA LINE.

NY, DIREKTE FORBINDELSE MELLEM Christiansand, Gøteborg, Helsingborg og New York. REGELMÆSSIGE TURE med Dampskibe af nyeste Konstruktion, med alle de nyeste Forbedringer og Indretninger for Passagerernes Komfort og Sikkerhed.

Prisen fra Skandinavien \$18

For nærmere Oplysninger henvender man sig til SCANDIA LINE, 159 Randolph Street, CHICAGO, 35 & 37 Broadway, NEW YORK, eller hvilden som helst af Linjens Agenter.

Billige Biletpriser for Tur-Kolonister og Tur-Retur-„Home-seekers“ via Illinois Central R. R.

Priser for Tur-Kolonister. Til Steder i Montana, Idaho, Washington, Oregon, British Columbia og Alberta Territorium. Biletter sælges daglig til 30. April. Standsning indrømmes liberalt. Til Steder i Minnesota, North og South Dakota, Manitoba, Western Ontario, Saskatchewan og Assiniboia. Biletter sælges hver Tirsdag i Marts og April. Til Steder i Tennessee, Mississippi og Louisiana. Biletter sælges 1. og 3. Tirsdag i Marts og April. Priser for Tur-Retur-„Home-seekers“. Til Steder i Alabama, Georgia, Kentucky, Mississippi, Louisiana, North og South Carolina, Tennessee og Virginia. Biletter til enkelt Pris plus \$2.00 sælges hver 1. og 3. Tirsdag i Marts og April. Standsning indrømmes liberalt. Nærmere Underretning gives med Fornøjelse fra City Ticket Office, No. 1402, Farnam St., Omaha, eller man behæge at skrive til W. H. Brill, Dist. Pass. Agent, Omaha, Nebr.

vil det gaa med hint nyt „Babelstøt“ som det git med det gamle. Herren vil ødelægge al usand Sammenblanding og al falsk Enhedsstræben.

„Hør,“ sagde den Tante, der var allermost elsket af Præstegaardens Børneskole, og havde det mildeste Ansigt af dem alle — „mon jeg egentlig er et bannet Menneske“, — og hendes Tone var virkelig lidt bekymret, — „af Karstals i Historien kan jeg ikke huske andre end Kalmarrunionen 1397 og Slaget ved Svolder Aar 1000.“ „Ja, saa,“ lo Præsten, „er du et almindeligt Eksempel paa, at „Karstals“ gør det ikke.“

Saaledes taltes der i den jydsk Præstegaards have, og faaledes debatteres Spørgsmaalet om Dannelsen og Jtte-Dannelsen jævnlig gennem Samtaler og Bøger. Og Resultatet er da dette: Dannelsen er ikke tillært Kundskab, men Kundskab, der tilegnes. Dannelsen er overhovedet ikke noget, der kan sættes i Rubrik eller tages og sæles paa; det er noget, der hænger nøje sammen med Aand og med Hjerter, og til fnybende og sidst er maaste Ordet „Dannelsen“ slet ikke det, der helt dækker over Begrebet.

Det fremmede Ord Kultur kommer maaste Sagen nok saa nær. I dette Ord ligger det, at noget ophæyses, at der foregaar et Arbejde med en. At være et bannet Menneske, et virkelig Menneske, toster et stort Selvarbejde, ikke kommer man føyende til det.

Dampskibsbiletter med alle Linier, til og fra det gamle Land og alle Steder i Amerika, laeste Byer, Rom og paalidelig Underretning om 14 Linier sct. Mortensen & Co., 22 Grand St. Chicago.